

Yttrande gällande promemorian "Säkerhet vid hantering av utvinningsavfall"

Bakgrund

Miljödepartementet har remitterat promemorian "Säkerhet vid hantering av utvinningsavfall" till bl.a. Malå och Norsjö kommuner. Remisstiden är till den 17 december 2021.

Promemorian föreslår nya bestämmelser för hur säkerheter för utvinningsindustrin ska ställas. Förslagen syftar till att minimera risken för att staten ska behöva bekosta nödvändiga åtgärder för att stänga, återställa och följa upp nedlagda utvinningsverksamheter och bygger på principen om att förorenaren ska betala. Förslagen innebär ett förbättrat genomförande av utvinningsavfallsdirektivet.

Kort sammanfattning av huvuddragen i förslagen:

Det ska införas ett krav på att ställa säkerhet i miljöbalken för verksamheter som omfattas av krav på att ha en avfallshanteringsplan för utvinningsavfall. Föreskrifter kommer meddelas om hur säkerhetens storlek ska beräknas, vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas samt när och hur en säkerhet får tas i anspråk. Författningsändringarna och den nya förordningen planeras träda i kraft den 1 augusti 2022.

Avfallshanteringsplan

Den som driver eller avser att driva en verksamhet som ger upphov till utvinningsavfall eller en utvinningsavfallsanläggning ska ha en avfallshanteringsplan. Avfallshanteringsplanen ska upprättas senast i samband med att den som driver eller avser att driva verksamheten ansöker om tillstånd för verksamheten. Avfallshanteringsplanen ska därigenom utgöra en processförutsättning.

Planen ska uppdateras senast i samband med att den som driver verksamheten ansöker om tillstånd att ändra verksamheten, i det fall den ändrade verksamheten påverkar innehållet i planen. Verksamhetsutövaren ska se till att avfallshanteringsplanen uppdateras så snart det finns anledning till det och minst vart femte år.

En avfallshanteringsplan ska ingå i en ansökan om tillstånd att ändra en verksamhet som omfattas av krav på att ha en avfallshanteringsplan för utvinningsavfall. Avfallshanteringsplanen ska därigenom utgöra en processförutsättning. Villkor om säkerhet ska kunna justeras om det kan antas att den säkerhet som ställts inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

Säkerhet

Säkerheten ska täcka fullgörandet av de skyldigheter som gäller för samtliga delar av verksamheten enligt miljöbalken samt föreskrifter och tillståndsvillkor som har

meddelats med stöd av balken. Den som är skyldig att ställa säkerhet ska beräkna vilket belopp säkerheten ska uppgå till och redovisa beräkningen till tillståndsmyndigheten i samband med ansökan. Beräkningen ska grunda sig på avfallshanteringsplanen och vad tillståndsansökan i övrigt innehåller. Vid beräkningen ska hänsyn även tas till de ökade kostnader som en oplanerad eller tidigarelagd stängning av verksamheten kan ge upphov till, och förväntad prisutveckling på relevanta varor, tjänster och material.

Alla slags säkerheter ska kunna godtas om de är betryggande för sitt ändamål. En säkerhet ska endast anses betryggande om tillsynsmyndigheten kan ta den i anspråk för att utföra alla de åtgärder för att stänga, återställa och följa upp verksamheten som verksamhetsutövaren är skyldig att utföra.

Riksgäldskontoret ska få meddela föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas och Statens geotekniska institut ska få meddela ytterligare föreskrifter om hur en säkerhet ska beräknas.

En verksamhetsutövare som ska ställa säkerhet enligt villkor i ett tillstånd till gruvdrift eller gruvanläggning ska till Riksgäldskontoret anmäla den eller de säkerheter som har ställts. För att verksamhetsutövaren ska få ta sitt tillstånd i anspråk måste Riksgäldskontoret ha bedömt att den säkerhet som ställts är betryggande. Om säkerheterna inte är betryggande för sitt ändamål ska Riksgäldskontoret förelägga verksamhetsutövaren om ändrade eller ytterligare säkerheter. Om föreläggandet inte följs får Riksgäldskontoret ordna så att betryggande säkerhet ställs på verksamhetsutövarens bekostnad.

Riksgäldskontoret ska fortlöpande granska de ställda säkerheterna och förelägga om nya eller ändrade säkerheter om säkerheterna inte är betryggande för sitt ändamål.

Tillsynsmyndigheten ska få ta säkerheten i anspråk om verksamhetsutövaren inte har följt ett föreläggande om att vidta åtgärder där tillsynsmyndigheten har informerat om att säkerheten kan komma att tas i anspråk eller om verksamhetsutövaren är försatt i konkurs. Säkerheter får tas i anspråk endast i den omfattning som behövs för att täcka kostnaderna för fullgörandet av de åtgärder som säkerheten är avsedd att säkerställa.

Bedömning

Förslagen i promemorian ligger i linje med utredningen ”Statens gruvliga risker” (SOU 2018:59) och bidrar till att minska riskerna för både miljö och skattemedel.

Det är positivt att avfallshanteringsplanen ska bli en förutsättning för tillståndsprövning och att den ska uppdateras minst vart femte år. Även att tillstånd för ändring av befintliga verksamheter omfattas av samma krav.

Det är positivt att krav gällande säkerhet skärps och förtydligas enligt miljöbalkens princip att förorenaren betalar. Mycket bra att Riksgäldskontoret får i uppdrag att löpande granska ställda säkerheter och förelägga om nya eller ändrade säkerheter om säkerheterna inte är betryggande för sitt ändamål.

FÖRSLAG TILL MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

- Miljö- och byggnämnden är positiva till de ändringar som föreslås i promemorian.

Elin Nilsson
Miljö- och byggchef

Beslutsexpediering
- (Miljödepartementet.)